

DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'S GRAVENHAAGSCHE COURANT

N°. 69.

Woensdag 19 December.

1855.

Uitgever: C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten: M. Schooneveld & Zoon, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau: Jan-Heudrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

Abonnementsprijs voor 3m. f 4.50; franco per post f 5.50.

* Advertentien van 1—6 regels f 1. Voor elken regel meer 15 cents; behalve 35 cents zegelgeld. Aankondigingen van geboorte, huwelik en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelgeld daaronder begrepen.

Opbrenst der Middelen.

De opbrengst der middelen over de elf eerste maanden, dezes jaars, in vergelijking met hetzelfde tijdsbestek van 1854, leverd over het geheel zeer gunstige resultaten op. Deze komen hierop neder:

	1854.	1855.
Directe belastingen.	f 18,179,168	f 18,448,795
In- en uitgaande regten en scheepvaartregten.	4,319,470	4,298,156
Accijnsen	18,842,415	18,859,512
Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.	216,920	230,218
Indirecte belastingen	10,630,561	11,349,749
Opbrengst d. posterijen der Staatsloterij.	1,381,478	1,420,934
	413,793	414,252
Totaal-generaal.	f 53,984,808	f 55,021,620

Men ziet hieruit, dat, behalve bij de in- en uitgaande regten, bij het totaal der andere middelen eene vermeerdering heeft plaats gehad, welke zich vooral opdoet bij de indirecte belastingen, welke f 719,188 meer hebben bedragen; terwijl de vermeerdering op de gezamenlijke middelen heeft belopen f 1,037,812. Deze aanwas is nog belangrijker, wanneer men de opbrengst over de elf maanden van 1855 met de raming over dat tijdsbestek nagaat. Dat verschil bedraagt f 3,871,355. Wanneer men de onderdeelen der middelen nagaat, dan vindt men, dat nu reeds de grondbelasting en het personeel de raming niet onaanzienlijk overtreffen. Daarentegen eene vermindering van de regten op den in- en uitvoer, hetgeen een gevolg is van de wijziging in de wetgeving op dat stuk. Bij de accijnsen vindt men hooger dan de raming: de suiker, het geslagt, het zout, de steenkolen en turf, alsmede het gemaal. Daarentegen lager: de wijn, het buitenlandsch gedistilleerd, zeep, benevens de bieren en azijnen.

Bij de indirecte belastingen vindt men de vermeerdering vooral gelegen in de registratie- en successie-regten, waarvan de gezamenlijke raming beliep 7,337,000 en waarvan de opbrengst is geweest 9,245,775.

De heer van Hoëvell en zijn voorstel tot enquête.

Het is met genoegen, maar niet met verwondering, dat wij het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer lezen over het voorstel van den heer VAN HOËVELL tot het houden van eene enquête omtrent de aanbesteding der levering van muntplaatjes voor de koperen pasmunt voor Nederlandsch Indië.

Dat de groote meerderheid der vijf-en-veertig in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden der Kamer zich tegen het houden van de enquête heeft verklaard, deed ons genoegen; maar het verwonderde ons niet. De Kamer had, door de benoeming harer rapporteurs over het voorstel, de heeren DELPRAT, VAN GOLTSTEIN, MACKAY, VAN NISPEN VAN SEVENAER en GROEN VAN PRINSTERER — reeds dadelijk willen aantoonen, dat zij niet verkoos het werktuig te zijn in de handen van den heer VAN HOËVELL, om de pogingen voort te zetten, die, door de volbloed Thorbeckianen, sedert de laatste dagen waren beproefd, om over den goeden naam van twee van 's Konings Ministers eene blaam te werpen. Het bekend geworden Voorloopig Verslag der Tweede Kamer heeft die meening ten volle gestaafd.

Onder de stoutste handelingen van die oppositie in de Kamer, welke ten allen tijde en bij iedere gelegenheid er op uit is, om de Regering aan te vallen, het haar moeilijk te maken en de openbare meening tegen haar in te nemen, behoort gewis het voorstel tot enquête, nu door den heer VAN HOËVELL gedaan. Men is begonnen de wereld in beweging te brengen

over voorgewende onregtvaardigheden of onregelmatigheden, die gepleegd zouden zijn bij de aanbesteding der levering van muntplaatjes voor de koperen pasmunt voor Nederlandsch Indië. Zij, wier inschrijvingen niet bekroond werden door de uitkomsten, die er van gehoopt waren, wendden zich, als werktuigen wellicht ter goeder trouw in de handen der oppositie, met hunne vermeende grieven tot de Kamer. Deze schroomde niet, waar over onregt of wetschennis geklaagd werd, tot een onderzoek naar de waarheid over te gaan; en twee leden van die groote partij in de Kamer, welke de oppositie steeds gewoon is bij het Volk verdacht te maken als stammachine en als handelende uit partijinzigten tegen hare overtuiging — de heeren VAN GOLTSTEIN en WINTGENS — openden de debatten over die zaak, opdat daarover het noodige licht wierd verspreid. Twee dagen achtereen duurden die debatten. Al wat men vroeg werd door de betrokken Ministers, zonder eenige achterhoudendheid, met de meeste volledigheid beantwoord; al de grieven, die men aanvoerde, verdwenen voor de kracht van de waarheid; al de bezwaren werden duidelijk en eenvoudig uit den weg geruimd. Toen er nu van de Ministers niets meer te vragen over was gebleven, toen de poging om de eerlijkheid van de Ministers van Finantiën en Koloniën in verdenking te brengen, ten eenenmale fiasco was gemaakt, ofschoon men eene *protestatio, motui contraria* deed; toen wierp, om den strijd te doen voortduren, de heer THORBECKE een nieuwen twistappel in het parlementaire strijdperk. Hij „meende“, dat er nog geen licht was verspreid, dat de debatten het verlangde licht niet konden opleveren en „geloofde“, dat eene enquête daartoe het eenige middel was. Ter voldoening aan dien wenk, stelden nu de heeren DULLERT en BLAUPOT TEN CATE, voor het houden van eene parlementaire enquête over de plaats gegrepen aanbesteding.

Op dat voorstel, dat, met het oog op de voorafgaande volledige inlichtingen van de zijde der Ministers, een voorstel werd van *politieke* kleur en het doel scheen te hebben, het Ministerie *omver te werpen*, volgden op nieuw debatten, die, met groote heftigheid, alweder een geheel den dag duurden. De heer ELOUT stelde voor eene „orde van den dag“, met het daarbij uitgedrukte doel, om door de Kamer te doen te kennen geven, dat zij *voldaan* was over de, door de Ministers gegeven inlichtingen. Dat doel werd niet enkel beaamd door de Ministers en door vele leden, maar herhaaldelijk in de meest ronde bewoordingen, van het begin tot het laatst der discussie, door den heer ELOUT uiteengezet. De Kamer nam met eene overgroote meerderheid, met 45 tegen 16 stemmen, die „orde van den dag“ aan; en dat, na de verklaring dat men over de gegeven inlichtingen *voldaan* was, daardoor ook aan het voorstel van *enquête* een eind was gemaakt, is een zòd natuurlijk gevolg van het uitgebrachte votum, dat men niet veel gezond verstand behoeft te bezitten om dit te erkennen. De heeren DULLERT en TEN CATE, aan wie men wel geene groote sympathie voor de Ministers zal toekennen, waren dan ook door de *duidelijkheid* van het votum zoodanig getroffen, dat zij zich verplicht gevoelden, om, onder den indruk van die stemming, hun voorstel tot het houden eener enquête in te trekken, met de uitdrukkelijke verklaring, dat zoodanig voorstel „niet meer was vol te houden, nu de Kamer „verklaard heeft, voldaan te zijn met de gegeven inlichtingen.“ Het volhouden van het voorstel zou nu worden, aldus moest de heer DULLERT zelf bekennen, „eene noodeloze vernieuwing van den strijd.“

En wat doet de heer VAN HOËVELL daarna? Hij is de Kamer op nieuw met een voorstel tot enquête komen bezig houden. Hij neemt het voorstel op, dat door de heeren DULLERT en TEN CATE als „niet meer houdbaar“, als enkel tot „eene noodeloze vernieuwing van den strijd“ voerende, is losgelaten. Hij doet het onder het ongerijmde voorwendsel, dat de, door de Kamer aangenomen motie geene betekenis hoegenaamd van goedkeuring in zich bevatte, verklaart dus met andere woorden dat de Kamer niet langer wept wat zij doet, en geeft een, tot dusver ongeëvenaard,

bewijs van miskenning van de besluiten der Volksvertegenwoordiging!

De enkelen, die deze laatste poging ondersteunen, beroepen zich o. a. daarop, dat, indien de aangenomen motie eene goedkeuring op het gedrag der Ministers in zich sloot, dan voorzeker de heeren VAN HOËVELL en VAN DER LINDEN niet voorgestemd zouden hebben. Alsof het niet ieder reeds dadelijk heeler voor den geest is geweest, dat het gedrag der heeren was: „*faire bonne mine à mauvais jeu*“; geschiedde, juist om, zoo mogelijk, de betekenis der motie te niet te doen en om daaruit, gelijk dan ook is beproefd, een nieuw middel tot oppositie, tot bemoeijelijking te putten. Maar, bovendien, zij, die zich op dit feit, beroepen, zij vergeten, dat indien de motie *geene goedkeuring* beteekende, maar alleen sluiting der debatten bedoelde, omdat uit de voortzetting toch geen verder licht kon worden geput, dan niet tegen die motie zouden gestemd hebben, zij alten, die voor eene enquête waren, juist onder voorwendsel dat debatteren in de Kamer *geen nat* kon aanbrengen. Het tegenstemmen door vijftien der meest bekende aanhangers van het vorig Ministerie en door den heer THORBECKE zelven, bewijst meer nog dan alles, dat de motie bedoelde *goedkeuring* op het gedrag der Ministers en verwerping van *elk* denkbeeld tot het houden van eene enquête. Wat het beroep op het voorbeeld van Engeland aangaat, wij hebben dien aangaande reeds gister onze meening medegedeeld.

En na de, aldus duidelijk uitgedrukte meening der Kamer waagt het de heer VAN HOËVELL op nieuw met een voorstel van enquête voor den dag te komen! Naar verdienste geeft het Voorloopig Verslag, namens de groote meerderheid der leden, de ontevredenheid over dergelijke handelwijze te kennen. Het is slechts met moeite, dat men zich tot het onderzoek van het voorstel heeft verledigd; maar met het volste regt vraagt toch die groote meerderheid, of het voorstel, als behelzende eene miskenning van een door de meerderheid der Kamer genomen besluit, wel geheel strookt met de regelen der parlementaire *welvoegelijkheid*?

Wat het lot van het voorstel zal zijn, is niet twijfelachtig: het zal met overgroote meerderheid worden verworpen. Het is bij ons ook niet twijfelachtig of de heer VAN HOËVELL was daarvan reeds bij voorbaat overtuigd, want wij beschouwen het geheele voorstel slechts als eene poging, om, door heropening van de debatten over de zaak, op nieuw, zoo mogelijk, verdenkingen over de Ministers van Finantiën en van Koloniën te werpen, om vooral den Minister van Koloniën, gedurende de laatste dagen zijns bewinds, afscheidsgroeten te geven.

Dat doel moet *niet* bereikt worden. De Regering zoowel als de groote meerderheid der Volksvertegenwoordiging, behoort daarvoor te waken. De Regering moet, onzes inziens, een *stilzwijgen* in acht nemen, gedekt als ze is door het goedkeurende votum der Kamer, en als maatstaf van de achting, waarmede zij het aangevoerde oorlogswerktuig beschouwt. De groote meerderheid der Kamer zal gewis geene langdurige discussien aan zoodanig voorstel tot het houden van deze enquête wijden. Dat is de houding, die voegt aan de Regering, nadat de Kamer haar gedrag ten volle heeft geratificeerd; aan de groote meerderheid der Vertegenwoordiging, wier besluiten de heer VAN HOËVELL niet wil eerbiedigen.

De feiten zijn zoo welsprekend, dat het weldenkende deel van het Nederlandsche volk niet in gebreke kan blijven van zijne afkeuring te doen blijken van een gedrag, dat in het verslag der Kamer bereids naar waarde is geschat; van een gedrag, dat een maatstaf te meer is van de verblindheid, waartoe partijinzigten leiden; van het gevaar, dat, voor Koning en Vaderland, in de rigting is gelegen van hen, die de muntplaatjes hebben willen exploiteren, om eene blaam te werpen op twee staatsdienaren, wier eerlijkheid en goede trouw uit de gehouden discussien helder zijn gebleken.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

De *Morning Post* meldt op stellige wijze dat graaf Esterhazy den 16 dezer Weenen vertalen heeft, gaande naar St. Petersburg, ten einde het ultimatum van Oostenrijk over te brengen. De graaf zal in een week te St. Petersburg aankomen. Aan den Czaar is een termijn van 14 dagen verleend om met ja of nee te antwoorden. Is het antwoord in ontkennenden zin, dan zal Oostenrijk zijn gezant uit St. Petersburg terug roepen.

De vredesvoorwaarden worden door dat blad aldus opgegeven: Uitsluiting der oorlogsschepen van alle natien uit de Zwarte zee; ontmanteling van de forten op de kust van de Zwarte zee; Rusland doet afstand van elk recht van tusschenkomst in de binnenlandsche aangelegenheden van het Turksche rijk en van het beschermheerschap over de vorstendommen; Rusland doet afstand van een gedeelte van Bessarabie bevattende de monden van den Donau.

Tot nu toe bestaat er geene opgave van stelliger aard omtrent de bedoelde voorstellen. De vraag is echter, of deze opgave juist is en eene andere vraag is hoe verre Rusland vooraf aan de twee laatste der genoemde punten zal toegeven. Een Fransch ministerieel blad spreekt alleen meer bepaaldelijk van de onzijdigverklaring van de Zwarte zee, waaromtrent Oostenrijk het met de twee Westersche mogendheden zou eens geworden zijn. Men beweert altijd dat Engeland ongaarne tot het doen van deze voorstellen is overgegaan en daartoe alleen op aanhouden van Frankrijk heeft besloten. De toon der Engelsche ministerieel bladen is wel geschikt om deze bewering te wettigen.

Een bij de Londenche *Times* ontvangen schrijven uit Alexandrie van den 5den dezer, meldt, dat uit die haven in de laatste 14 dagen niet minder dan 70,000 quarters tarwe waren uitgevoerd, en dat er nog onstreeks 150 schepen lagen die vooral met graan voor Engeland en de Middellandsche zee geladen werden. Het invladen en de aanvoer van overgrote hoeveelheden graan uit het binnenland werden met kracht en spoed voortgezet, daar de vrijheid tot uitvoer met den 6 Januarij aanstaande zou ophouden. Evenwel werd het niet zeker geacht, dat het verbod van uitvoer in werking zou komen.

De *America* is te Liverpool binnengelopen. De daarmede ontvangen Amerikaansche dagbladen behelzen de boodschap van den president der Vereenigde Staten. Deze boodschap treedt in belangrijke bijzonderheden betreffende de werving van manschappen in Amerika voor het Engelsche vreemde-legioen.

De *Globe* bevat een brief uit Weenen, welke bijzonderheden mededeelt omtrent den staat der vredes-onderhandelingen. Oostenrijk stelt voor, dat de vier mogendheden, die het verdrag van 2 December hebben ondertekend het minimum zonden vaststellen van de voorwaarden waarop aan Rusland den vrede zou worden toegestaan. Frankrijk had die voorstellen gunstig opgenomen, het gerucht als zou Engeland aanvankelijk die openingen hebben van de hand gewezen, wordt tegengesproken. Er wordt thans eens zeer levendige briefwisseling gevoerd; er bestaat tusschen de drie mogendheden geen wezenlijk verschil van meening; de voorstellen zijn naar Konstantinopel overgemaakt; men ziet het antwoord der Turksche regering te gemoet.

OOSTENRIJK.

In het afgelopen jaar zijn voor de consumtie in de Oostenrijksche staten niet minder dan 1100 miljoen sigaren gefabriceerd. Deze consumtie is sedert eenige jaren verlabheld.

RUSLAND.

De *Invalide Russe* deelt aan het hoofd van zijn officieel gedeelte de verloving van den grootvorst Nicolaas in deze bewoordingen mede: - Den 26 November verloofde zich te Petersburg Z. K. H. de grootvorst Nicolaas Nicolajewitsch, na ontvangen zegen van H. K. M. keizerin Alexandra Feodorowna en na bekomen verlof van Z. M. den Keizer, met Hare Hoogheid de oudste dochter des Prinszen van Oldenburg, prinses Alexandra. Eene zoo verbluffende gehuwelijks en de te gemoet geziene echtverhouding van Hunne Hoogheden, die alleen door de wederzijdsche neiging hupper harten gesloten is, zal ook bijdragen tot leniging van den kommer, welken de Keizerlijke Familie, even als het geheele Rijk, door het in den aanvang dezes jaars geleden groot verlies ondervindt.

De *Times* van jl. Vrijdag zegt: - De brieven uit Duitschland, betreffende Ruslands inwendige gesteldheid, melden, dat de last des oorlogs het meest in het zuidelijke gedeelte des rijks gevoeld wordt, alwaar de blokkade in volle kracht werkt, en niet, zoo als in het noordelijke, door de nabuurschap van een bevrienden Staat verijdel wordt. Naar men zegt, staat de wisselkoers te St. Petersburg beter: de levendigheid van het handelsverkeer over de Pruisische grenzen schijnt daarvan oorzaak te zijn, welligt ook het gerucht van eene nieuwe geldleening, die in Pruisen voor de Russische schatkist zou tot stand gebracht zijn. Politiek niguys van eenig belang was er te St. Petersburg niet. De admiraal Putjatin, die pas uit den Stillen Oceaan teruggekomen was, had een ridderteeken van hoogen rang en een ruim jaargeld ontvangen wegens de gelukkige uitvoering der hem opgedragen zending naar Japan, en wegens de behendigheid, waarmede hij aan de Fransche en Engelsche kruisvaarders, die geene enkel van zijne schepen genomen hebben, heeft weten te ontsnappen. Het schijnt te blijken, dat de admiraal zich aan boord bevond van het Deensche handelsvaartuig, hetwelk onlangs door het geallieerde eskader in den Stillen Oceaan genomen werd, maar dat het hem gelukt is te ontsnappen in eene boot, die onder zijne leiding in aller tijt gebouwd was. In deze boot moet hij naar verhaald wordt, vervolgens des nachts in aanraking met Britsche kruisvaarders, onder anderen met de *Bitern*, geweest zijn, zoo zelfs dat op een dier schepen eene wyle een licht vertoond werd, met het doel om het kleine vaartuig tegen eene botsing te waarschuwen. Zoo nabij de kruisvaarders gekomen zijnde, dat hij de bevelen aan boord derzelve kon hooren geven, bond hij zijne papieren aan een zwaar

voorwerp, ten einde ze ieder oogenblik in zee te kunnen doen zinken; doch ten laatste ontkwam hij, nadat verscheiden kanonkogels hem nagezonden waren.

Duitschland.

Door Menet komen bij voortdaring sterke transporten remonte-waardes, welke voor rekening der Russische regering in Hannover opgekocht zijn.

In den laatste tijd zijn niet minder dan 100 Duitse artsen in Russische dienst genomen.

Op dezen oogenblik schijnt in deze behoefte voorzien te zijn, en worden voorloopig geene nieuwe verbindingen gesloten. De Russische gezanten hebben echter last de namen der sollicitanten in een register te schrijven.

Groot-Brittanje.

Men herinnert zich dat bij het Engelsche Parlement klagen ingebragt zijn tegen den heer Brooke, consul-generaal en commissaris van Hare Britsche Majestet in Borneo, en dat dien ten gevolge het gedrag van den heer door eene te Singapore zitting houdende commissie onderzocht is. De uitslag van dit onderzoek blijkt uit een schrijven van den minister van buitenlandsche zaken aan dien van kolonien, gedagteekend 6 Augustus jl., doch thans eerst door de Londenche dagbladen openbaar gemaakt. Volgens hetzelfde is door het onderzoek gebleken dat de heer Brooke onverdiend is beschuldigd, en dat de heilrijke werking van zijn bestuur te Sarawak in de algemeene gerustheid en het toenemende handelsverkeer zichtbaar is, doch laat zijne eigenlijke positie te Sarawak niet bepaaldelijk omschrijven zoo lang de tusschen hem en den Sultan van Borneo vastgestelde voorwaarden niet nauwkeurig bekend zijn. Daar de inlandsche volksstammen vermoedelijk kennis hebben gekregen van het tegen den heer Brooke ingestelde onderzoek, acht de minister raadzaam deszelfs uitslag zooveel mogelijk wettelijk te maken, ten einde den ongunstigen indruk, dien het in Indië moet gemaakt hebben, weg te nemen.

Terwijl de Bank van Frankrijk door inkrimping harer voorschotten en andere krachtige maatregelen aan den staat harer zaken een meer gunstig voorkomen heeft gegeven, gaat de kas der Bank van Engeland al verder achteruit; in de met 8 December geëindigde week is haar voorraad specie weder met 147,529 L.st. verminderd en tot nagenoeg elf miljoen pond sterling gedaakt.

Belgie.

De Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft de heraadslaging voortgezet over het ontwerp van wet strekkende om den uitvoer van levensmiddelen te belatten en den invoer daarvan te bevoorjeren. De meeste bepalingen der voordragt zijn, meer of min gewijzigd, aangenomen. Indien het ontwerp, zoo als het thans gewijzigd is, wet wordt, zullen de haring en eenige andere soorten van visch vrij van invoerrecht zijn. Het voorstel des gouvernements om deze vrijstelling alleen aan den Nederlandschen en niet aan den Engelschen haring te verlenen, is met 65 tegen 20 stemmen verworpen. De bepaling strekkende om de met levensmiddelen binnenkomende schepen van de betaling van tonnegeld vrij te stellen, is door het gouvernement ingetrokken.

Door onderscheidene leden zijn voorstellen gedaan die de strekking hadden om den uitvoer van levensmiddelen, brandstoffen enz. nog meer te belemmeren, dan in de voordragt voorgesteld werd, maar deze vonden geen genoegzamen bijval. De heer Dumortier, den warm voorstander van het verbodstelsel en van beschermende rechten, stelde voor te bepalen dat alle graanmarkten in het Rijk voortaan op één en hetzelfde tijdstip zouden gehouden worden, namelijk des Vrijdags van 11 tot 1 ure, en dat in dien tijd de telegraaf niet zou mogen dienen om berichten van eene graanmarkt naar eene andere over te brengen. Hierdoor meende hij de rijzing der graanprijzen, een gevolg zijns inziens vooral van kunstenaarjen der handelaren, te kunnen tegengaan; doch bij hoofdelijke stemming heeft slechts één lid, de heer Dumortier zelf, voor het voorstel gestemd, terwijl de 75 overige leden allen tegenstemden.

Evenwel is op voorstel van den heer Dumortier bepaald dat ieder makelaar in granen of aardappelen, die ten platten lande rondreist, een patentregt van 100 francs zal moeten betalen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 17 DECEMBER.

In deze zitting zijn achtereenvolgens zonder eenige beraadslaging en met algemeene stemmen aangenomen de volgende ontwerpen van wet, als: 1o. tot regeling van het fonds, voortspruitende uit koppprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1855; 2o. tot naturalisatie van een dertigtal personen; 3o. tot regeling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1856; 4o. tot verhooging van Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1854; 5o. tot verhooging van Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1855; 6o. tot vaststelling der begrooting van het Burgerlijk Pensioenfonds over 1856; 7o. tot inkoop en amortisatie van rentegevende Nationale Schuld; en 8o. tot wijziging en verhooging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1854.

9o. Daarna was aan de orde de heraadslaging over het ontwerp van wet, tot verhooging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1855 (Postkantoor te Amsterdam).

Op eene deswege in de afdeelingen gedane vraag is door den MINISTER VAN FINANCIEN medegedeeld, dat de som voor de geheele inrigting van het Postkantoor en het kantoor van den Rijks-Telegraaf te Amsterdam bedraagt f 150,500.

Het ontwerp is daarop mede met algemeene stemmen aangenomen.

Van de Tweede Kamer is ontvangen het ontwerp van wet tot aanvulling der wet van 1833 nevens het binnenlandsch gedistilleerd. - Verzending naar de afdeelingen. De zitting is daarna gescheiden.

Tweede Kamer.

VERVOLG DER ZITTING VAN MAANDAG, 17 DECEMBER.

Na de aanneming van het ontwerp van wet, tot wijziging van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855 (Subsidie), heeft de Kamer aangenomen de conclusie van de rapporten der verschillende commissien, over: 1o. de rekening der liquidatie ter zaken van de voormalige wezen en manboorkaamers over 1853; 2o. de inlichtingen op het adres van P. Manden, betrekkelijk de kerkelijke pensioenen. Thans worden de beraadslagingen geopend over de wet op de middelen der staatsbegrooting voor 1856.

De heer DE POORTER is voor het ontwerp, vooral als hij van voldoening wegens de afschaffing van den accijns op het gemaal, en doordien de verhooging van 6 oopcenten nu is weggelaten; er blijft evenwel nog veel te doen over, er blijven nog vele belemmeringen uit den weg te ruimen, die de vrije ontwikkeling der nijverheid verminderen. Er zal verplaatsing van belasting noodig zijn om daaraan te gemoet te komen, want aan afschaffing valt vooreerst niet te denken. Hij wijst op de accijnsen op de brandstoffen en het geslagt, die bij verplaatsing van belastingen, het eerst in aanmerking moeten komen.

De heer WESTERHOFF geeft de reden op, waarom hij nu voor de wet op de middelen zal stemmen. Hij stemt er niet voor omdat hij het belastingstelsel goedkeurt, hij acht integendeel den druk daarvan onbillijk, oaevenredig en onregtvaardig, maar de Regering heeft reeds een belangrijk stap op den weg tot verbetering gedaan. Hij ontwikkelt voorts de klagen over de oprijving der belastingen in Groningen, vooral de personele belasting, en de onwettige handelingen, die daarbij hebben plaats gehad.

De heer VAN REEDE VAN OUDSHOORN is tegen de wet. Hij betuigt zijn leedwezen, dat er geen overeenstemming was tusschen hem en den Min. bestaat, ofschoon hij hulde brengt aan zijne hekwaamheid en ijver. Spr. herinnert zijne bestrijding van de afschaffing van den gemaal accijns; de grond daarvan was, dat een grooter bedrag van inkomsteprijs werd gegeven, dan de staat van onze huishouding scheen te veroorloven. Hij heeft toen beweerd en meent nog: 1o dat de afschaffing van belastingen had moeten beperkt worden tot datgene, wat aan rente was bespaard; en 2o dat het batig slot en het gebruik tot dekking der gewone uitgaven, zoo veel mogelijk moest ingekrompen worden, en in allen geval, dat het batig slot niet boven het tegenwoordig bedrag mag worden uitgetrokken. Hij ontwikkelt vervolgens nog deze vier bestrijdingsgronden tegen deze wet op de middelen: 1o de te hooge raming der middelen; 2o het nadeelig slot der raming; 3o het opnemen van een miljoen meer als raming van het koloniaal batig slot; 4o. de opnemng van f 936,000 uit het domeinfonds tot dekking van den post voor amortisatie krachtens de wet van 1841. Spr. wil den rentelast verminderen, en deze raming strekt om gelden, die uit hunnen aard tot delging moeten strekken, aan die bestemming te onttrekken.

De heer HANCOX is dit jaar voor de wet op de middelen om dezelfde redenen als de heeren de Poorter en Westerhoff, en onder dezelfde aanbeveling om, wanneer in het vervolg de middelen het toelaten, nog meerdere belastingen af te schaffen.

De heer DE POORTER stelt als motie voor, het houden eener avondzitting, welke motie door den heer ROCHUSSEN wordt bestreden. - De MINISTER zegt, dat hij de beslissing aan de Kamer overlaat, ofschoon hij persoonlijk geen liekhebber is van avondzittingen.

De motie tot het houden eener avondzitting wordt verworpen met 28 tegen 25 stemmen.

De zitting wordt daarna gesloten tot morgen ochtend ten 11 ure.

ZITTING VAN DINGSDAG, 18 DECEMBER.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de wet op de middelen der Staatsbegrooting voor 1856.

De heer DE KEMPENAR zegt dat hij de discussien over de geheele begrooting met eenigen schroom heeft te gemoet gezien. Hij vreesde dat zij, die tot de afschaffing van den accijns op het gemaal hebben medegewerkt, op de uitgaven zooveel zouden hebben willen verminderen, opdat het evenwigt tusschen inkomsten en uitgaven niet zou worden verbroken. Hij vreesde ook voor de toepassing van het stelsel om aan ieder Departement een normaal cijfer aan te wijzen binnen hetwelk zij moeten blijven. Hij verbandt zich echter dat zijne vrees ongegrond was en de uitgaven bijna gaaf zijn aangenomen, zodat aan den gang der zaken geene belemmering is in den weg gelegd. Integendeel de begrootingen van Binnenlandsche Zaken, Oorlog en Marine zijn naar eisch en noodzakelijkheid verhoogd. De Vertegenwoordiging heeft dus haar pligt gedaan.

Nu moeten, volgens art. 119 der Grondwet, de middelen aangewezen worden, en het is dus de taak van het Ministerie om die middelen volledig voor te dragen. Zij moeten volgens Spr. zijn: 1o. vruchten, opbrengsten, niet het kapitaal; 2o. eigen middelen, die wij niet van anderen of van het toeval verwachten; 3o. zij moeten ruim des uitgaven dekken; want de middelen kunnen minder en de uitgaven meer behoeven, dan er op de begrooting voor uitgetrokken is, en omdat er altijd supplementaire begrootingen in het verschiet zijn. Meer nog, de dekking moet, zegt Spr., zelfs zeer ruim zijn, want wij hebben schulden, die afgelost moeten worden. Het voordragen van die middelen is thans echter uiterst moeilijk. Nu toch is het de groote vraag of de belasting op het gemaal kan gemist worden en of de gelden door de afschaffing er van door de schatkist op andere voldoende wijze kunnen gedekt worden. Nu is het de taak van den Minister van Financien, om aan te toonen, dat de afschaffing geen onvoorzigtige stap was.

Spr. vraagt, hoe heeft de Minister zich van die taak geweten. Daartoe doorloopt hij zoowel wat de Minister aanvankelijk heeft voorgedragen, als wat hij thans voordraagt. Hij noemt het oorspronkelijke voorstel een onvolledig samenstel van middelen, dat zoo niet vermetel, dan toch onvoorzigtig is. Hij hangt een duister tafereel op van het onzekere der politieke omstandigheden, ten betooge hoe onvoorzigtig het is om op meerdere ophrengst van belastingen en vermeerdering der O. I. baten te rekenen en hij dat alles sluiten de middelen nog met een te kort. Om deze reden alleen zouden de middelen aan den Minister moeten worden teruggegeven. Daarbij komt nog het afstand doen van de opcenten, die als een gedeeltelijk equivalent voor de afschaffing van den accijns op het gemaal moesten strekken. De aanvankelijke voordragt is dus nu nog verergerd. Hij noemt die terugneming der verhooging van opcenten onvoorzigtig en ondoordacht; zoo mede de beschikking over de domeingederen. En hij dat alles blijft er nog een tekort. Hij vrees, dat wij een voetstap hebben gezet op een verderfelijken weg, die tot tekorten en dekking door buitengewone middelen moet leiden. Om deze redenen, stemt hij dus tegen de middelen.

De heer ROOZENBURG stemt niet in met den juichtoon, door den heer de Poorter gisteren over deze voordragt aangeheven; hij stemt meer in met den klaagtoon en de aanmerkingen, door den heer van Rappard reeds bij de algemeene beraadslagingen over de begroting, en door den heer Reede van Oudtshoorn gisteren gemaakt. Spr. heeft deze voordragt nopens de middelen wel met leedwezen, maar niet met bevreemding gezien, want hij heeft verwacht en voorspeld dat het in dezen zomer voorgespiegelde gedeeltelijk equivalent, niet zou tot stand komen. Hij herinnert aan zijne bestrijding, van de afschaffing van den accijns op het gemaal. Hij karakteriseert de houding der Regering aldus: in dezen zomer heeft de Regering gemeend door zwakheid kracht te erlangen, en thans laat de Regering het equivalent los en wil zij de belastingen niet herzien, want zij wil de werking nagaan van wat? Van iets, wat niet meer bestaat.

Hij dringt aan op eene grondige herziening van het belastingstelsel, dit verdient de prioriteit boven vele andere onderwerpen. Hij wijst vooral ook op het stedelijk belastingstelsel; de rijkswetgever mag het belang der gemeenten niet uit het oog verliezen. Het denkbeeld van overgave van sommige belastingen aan de gemeenten, verdient ernstige overweging en zulks ook in het belang van den vrijen handel. Thans heeft elke gemeente hare douanelinie, daarvan zijn vele entraves voor de gemeente en den nijveren stand het gevolg, behalve nog de kosten van surveillance enz. Afgescheiden van dat denkbeeld, dringt hij aan op de herziening der grondbelasting, het personeel, het patent en de brandstoffen, welke aandrang hij door de geschiedenis en de werking dier belastingen staft.

Ook hier, en dit wil hij meer bepaald aantoonen, is de meeste druk op de steden gelegd. Hij noemt onderscheidene voorwerpen op, die bij de herziening van het belastingstelsel in aanmerking zouden kunnen komen. Maar zal hij nu, omdat er geen equivalent is voorgedragen, deze wet op de middelen afstemmen? Neen, hij zal dit niet doen, maar hij waarschuwt, om voor het volgende jaar het equivalent niet terug te houden. Het volgende jaar zal hij, als men niet tot eene herziening van het belastingstelsel overgaat, beter doen dan de middelen afstemmen; hij zal dan sommige uitgaven afstemmen; dat middel is meer afdoende. Hij spreekt nu over de punten van bezwaar tegen de raming zelve; hij acht ook de raming te hoog; hij erkent, dat er een deficit bestaat, ook na de bijdrage uit het domeinfonds, maar hij zou daarover kunnen heen stappen.

Hij heeft echter alleen bezwaar tegen de verhoogde bijdragen uit de Oost. Als de Minister daarin geene verandering brengt dan zal hij tegen de wet op de middelen moeten stemmen. Hij wil wel een miljoen uit de baten die beschikbaar zijn, op de begroting brengen, maar niet bij anticipatie op de baten die nog verkregen moeten worden. Hij beroept zich tot staving zijner meening op de rede van den heer Baud, die verleden jaar zeide, dat eene som van 14½ miljoen het maximum moet zijn van de bijdrage uit de Oost, en daarop heeft de Minister van Koloniën toestemming geantwoord, en Spreker zelf, heeft destijds positief aan den Minister van Koloniën gevraagd, of bij de afschaffing van den accijns op het gemaal, de gewone koloniale bijdrage verhoogd zal worden, en deze heeft daarop te kennen gegeven, dat er niet te veel op bijdragen uit de Oost moest beschikt worden. Hij acht het een verkeerde weg, om thans op de begroting als bijdrage uit de Oost te brengen; f 9,800,000, voor rente der O. I. schuld; f 4,700,000, als batig saldo en f 1,000,000, als buitengewone bijdrage tot herstel der marine. Hij waarschuwt voor overdrijving. Men wane niet dat de koloniën onuitputtelijk zijn. Men denke dat ook in Indië belastingen zijn afgeschaff, en dat de equivalenten, die daarvoor in de plaats zijn gesteld, ook zullen vervallen. De organisatie van het O.-Ind. leger, zal 1½ miljoen kosten; er zijn ook gelden noodig voor openbare werken in Indië en voor den waterstaat aldaar. Wat zal er worden van het koloniaal batig slot wanneer de prijzen der producten dalen, of wanneer er onverwachte evenementen komen? Hij besluit niet de opmerking, dat als men op dezen weg voortwandelt, het hem dan onmogelijk zal zijn, het Ministerie te ondersteunen.

De heer DIRKS spreekt de rede van den heer van Rappard, bij de algemeene beraadslagingen gehouden. Hij zal het hoofdpunt van bezwaar tegen de wet op de middelen opnemen, daarin bestaande dat er te veel ten laste der koloniën wordt gebracht. Hij heeft de cijfers nagegaan, en hij staat nu stil bij drie punten om aan te toonen, dat er niet te veel ten laste der koloniën gebracht is. Hij beroept zich op het volgende: a de gemiddelde ophrengst der koloniën bedroeg gedurende 8 jaren, na afrek van de rentebetalen en met inbegrip van het ongunstige jaar 1843, 10,020,000 per jaar; b de gemiddelde buitengewone uitgaven van de Oost- en West-Indische koloniën, bedroegen bijna 18 miljoen of f 2,242,000 per jaar, terwijl

de voorgestelde buitengewone verhooging slechts 1 miljoen bedraagt; c de raming voor 1856 der te verkoopen producten; alleen de ophrengst der koffij, indigo en tin is te zamen geraamd op f 51,200,000. De Regering raamt slechts op f 35,000,000, dus 15 miljoen minder dan de vermoedelijke ophrengst.

De heer HOFFMAN is niet tegen of voor de wet op de middelen, wogens de afschaffing van den accijns op het gemaal; hij beschouwt deze afschaffing als een fait accompli, maar hij betreurt die afschaffing, omdat de grondslag van het belastingstelsel aangerand is en de gemeentelijke financiën daardoor in verwarring worden gebracht. Zijne voorname bezwaren tegen de middelen zijn de reeds door andere sprekers ontwikkelde, als: 1o. dat de begroting niet sluit; 2o. dat er te veel op de Oost-Indische baten beschikt wordt en 3o. is hij tegen de 9 ton uit het domeinfonds. Hij zal de ophrengingen des Ministers afwachten en als zijne bezwaren niet voldoende worden opgelost, dan zal hij tegen de wet stemmen. Hij heeft slechts eene vraag te doen.

Art. 3 der gemaalwet geeft aan de gemeentebesturen de bevoegdheid om het middel van het gemaal als eigen middel te blijven heffen. Nu is er een gerucht in omloop, dat een gemeentebestuur, dat de belasting op het gemaal, als eigen middel wil heffen door de Regering daarin bemoeijelijk wordt en dat deze haar het middel tot heffing niet wil verschaffen. Hij vraagt deswege inlichting.

De heer DE BRAUW slaat als inleiding, een blik op het standpunt en de houding van de leden der Kamer en hij beschrijft daarbij zijn eigen standpunt. Men heeft aan die houding zoo in als buiten de Kamer eene uitlating gegeven. Men heeft zelfs gesproken van partijen en van vermenging van partijen. Hij heeft zelfs hooren beweren, dat het de taak van een eerlijk gouvernement is, om de partijen zoo wat door elkander te mengen. Hij heeft ook gehoord, dat de zwijgers daardoor hunne goedkeuring over het kabinet te kennen gaven. Spreker moet tegenover een en ander dit stellen, dat hij niet gelooft aan eene desorganisatie der partijen, hij spreekt niet van *partijenschappen*, want dat is personeel, maar van *partijen*, en deze hebben beginselen; mannen van beginselen zijn niet geneigd om zich te laten kneeden en mengen. Spr. laat zich ook niet in den ministerijzel mengen en tot artsenij bereiden. En wat zijn zwijgen of voorstemmen betreft, hij wil daardoor volstrekt niet geacht worden de politiek van het Ministerie, zoo als die zich sedert eenigen tijd openbaart, te ondersteunen.

Men kan de uitgaven toestemmen, al keurt men de politiek van het Ministerie niet goed; men moet toch de uitgaven aannemen. Het is veel rationeeler voor degenen die het Ministerie willen omver werpen, om de middelen te weigeren. Hij verklaart, dat hij bij het kabinet eene zekere zwakheid, weifelachtigheid en onzekerheid heeft opgemerkt, en dat het een steun zoekt, die bij hem eenigzins het vertrouwen op het Ministerie heeft geschokt. Doch, om die reden alleen, zou hij niet tegen de middelen stemmen. Maar, dezelfde weifelachtigheid, waarvan hij sprak, doet denken aan inwendige zwakheid, en wat zwak is, kan niet blijven bestaan. Het moge iets vroeger of later zijn, maar het valt in een. Hij vergelijkt het Ministerie bij een boom, die in eene goede aarde is geplant, maar de hoveniers hebben de aarde vermengd, zoodat daarin de wortels niet goed hebben kunnen uitschieten. Dit nu werkt op de grei-kracht van den boom terug; hij verdort en valt eindelijk door eigen zwaarte.

De toepassing is deze: die boom is het kabinet; de goede aarde zijn de goede denkbeelden der natie, in 1853 geuit; de hoveniers zijn de Ministers. Zijne conclusie is: dat, als het kabinet niet van politiek verandert, het dan weinig steun zal vinden, en dat het door eigen zwaarte zal moeten vallen. Hij past die weifelachtigheid van het Ministerie toe op het financiële.

Hij ziet terug op het financieel levan van dit Ministerie en de houding die het sedert het vorig jaar heeft aangenomen. Men wilde geen bres schieten in de accijnsen, en de Regering is de eerste die het doet; men gaf toe aan allerlei aandrang; eerst werd als equivalent door de afschaffing van den gemaal-accijns, een hoofdelijke omslag voorgedragen; op den eersten aandrang werd dit voorstel teruggenomen; daarna kwam het equivalent der opcenten; op nieuwen aandrang trekt de Regering ook dit terug en laat zij het equivalent der opcenten varen. Hij ziet in dat alles beginselloosheid, en dat heeft bij Spr. veel van zijn vertrouwen op het Ministerie doen verloren gaan. Hij zet vervolgens uiteen, dat de Minister van Financiën en het geheele kabinet, de uiterste grenzen der voorzigtigheid hebben overschreden. Hij haakt de eigen woorden des Ministers aan. Om te balanceren, zegt Spr., komt men tot kunstmiddelen. Men rekent te veel op de Oost; men beschikt over het domeinfonds, en met dat alles is er een deficit van f 248,000. Dat alles strijdt met sprekers overtuiging, en hij kan door zijne stem niet bekrachtigen, wat met zijne overtuiging strijdt. Het is de plicht der Kamer, om de onvoorzigtigheid der Regering te weren. Hij is niet bevreesd, dat deze begroting niet zal worden aangenomen. De stemming van dezen zomer is ook de voorspelling voor deze stemming, maar hij voor zich heeft willen protesteren en daarom zal hij zeer waarschijnlijk tegen de wet op de middelen stemmen.

De MIN. v. BUITENL. ZAKEN laat de taak tot verdediging van het ontwapen en tot behandeling der financiële punten aan zijn ambtgenoot voor de financiën over, wien deze taak uitmuntend is toevertrouwd. Ofschoon het ministerie eenstemmig denkt, zoodat de een Minister niet voor den ander behoeft op te treden, zoo acht hij zich toch verplicht een enkel woord te zeggen over hetgeen door den geachten Spr. uit Gouda, den heer de Brauw, is in het midden gebracht. Dat lid heeft, ofschoon zeer laat in de discussie, eenige politieke beschouwingen voorgedragen, die de Minister niet met stilzwingen mag laten voorbijgaan. Hij had wel gewenscht, dat die Spr. dat gedaan had bij de algemeene beraadslagingen over de begrotingswetten.

Zoo bij den Spr. goed heeft begrepen, was zijne stelling deze: dat hij de uitgaven niet om politieke beschouwingen

had willen afstemmen; dat hij dit ook ten aanzien van de wet op de middelen niet wil doen, maar dat hij zich tegen die wet verklaren zou om financiële bezwaren. Niettemin heeft die Spr. bij deze gelegenheid eenige politieke beschouwingen voorgedragen, hetgeen geschied is met de meeste welwillendheid en waarop dan ook met alle welwillendheid zal worden geantwoord. Naar de meening van dat lid was het Ministerie niet krachtig, weifelachtig en zwak. De raad, om krachtig te zijn, is altijd uitmuntend, vooral wanneer die komt van eene zijde, die nooit twijfelachtig was. Nu is het altijd twijfelachtig wat eigenlijk zwakheid is.

Wanneer men zich soms aan een ziekbed bevindt, dan vertoont de ljder soms ook kracht, maar dan blijkt het dikwerf, dat het eene krampachtige poging, een zenuwachtige toestand was. Het tegenwoordig Ministerie meent dat het van het begin af van zijn bestaan, van het oogenblik af dat zijne leden bij het geëerbiedigd hoofd van den staat werden onthoden, trouw geweest is aan zijn programma; dat het daarin zijne bedoelingen en oogmerken heeft ontwikkeld, en dat het daarvan niet is afgeweken. Z. Exc. gelooft dat men meer kracht noodig heeft, om des noods zijne vrienden te kunnen wederstaan dan zijne gewone bestrijders het hoofd te bieden.

Reeds tweemaal heeft hij het gezegd, en hij herhaalt het nu, dat het niet voldoende is zich tot woorden te bepalen, maar dat men behoort op te geven een bewijs van de weifeling of zwakheid van het Bewind. Wat het financiële aangaat, zal de Minister van Financiën dat punt behandelen. Alleen zal hij herinneren, dat, wat de afschaffing van het gemaal aangaat, hij bij de behandeling daarvan twee redevoeringen heeft gehouden, waarin hij dat punt ook besproken heeft. Intusschen moet men wel onderscheiden tusschen stijfhoofdigheid en standvastigheid. Zoo de geachte Spr. uit Gouda de discussie, die hij geopend heeft, thans wil voortzetten, dan moet hij het bewijs van zwakheid opgeven. Z. Exc. neemt voorts hetzelfde beeld, dat door den Spr. werd bijgebracht, d. i. een boom. Dat er in 1853 een boom werd geplant, daarover kan geen twijfel bestaan; natuurlijk, was men er op uit, om dien boom in goede aarde te planten, maar er bestaen in de aarde zooveel soorten van bestanddeelen, dat men menigmaal niet weet, welke aarde men heeft. De boom was bekend, hij werd geplant, hij is begonnen uit te spruiten. Dat was het programma van het Ministerie. Toen kon men zien wat er geplant was, het was een constitutionaale boom; men wist door welk volk die boom geplant werd. Dat volk was steeds een vriend van betamelijke vrijheid; was altijd gehecht aan de spreuk der vaderen: *een dragt maakt macht*. De hovenier heeft zich niet bedrogen. De boom heeft bloesknoppen geleverd, niettegenstaande zij aan hevige hagelstormen waren blootgesteld. De vruchten zijn niet overgehielden, ieder heeft ze leeren kennen, maar nu wordt er gezegd dat de boom zwak staat en dat die spoedig zou kunnen omvallen. Dat het Ministerie niet zwak is hebben de discussien sedert eenige jaren en ook dezer dagen geleerd.

Niettegenstaande het bloot stond aan hevige aanvallen van verschillende zijden, is het altijd onveranderlijk op zijn weg voortgegaan. Nog gisteren avond had hij van die zwakheid gelezen. Hij was dus op den aanval wel omgave voorbereid. Zoo het nu eene waarheid is, dat het Ministerie zwak zou zijn, dan is er maar een kleine steun noodig, om den boom te doen vallen; maar dan moet de steun ook staan, of men eene boom heeft, die in de aanwezige aarde wortel schieten zal. Is dit het geval niet, kan men geen beteren boom in de plaats stellen, dan ontstaat eene andere vraag: of hetgeen men als zwak beschouwt, omvergehaald moet worden?

De heer VAN BOSSE behoort tot hen, die de middelen van 1856 niet goedkeuren. Hij gelooft dat er een slecht voorbeeld wordt gegeven, den financiële staat van zaken op de voorgestelde grondslagen te vestigen. Hij vrees, dat men op die wijs terugkeeren zou tot den weg van 1815—1840. Hij keurt het toch af dat de post voor het domeinfonds onder de middelen wordt geraangschikt en dat de koloniale bijdragen worden verhoogd. Ten aanzien van het eerste meent hij dat er bij de Regering geen vast beginsel bestaat. Nopens het tweede wijkt men af van goede antecedenten. Hij wijst daarbij op willokeur, die bij het doen van koloniale uitgaven in acht genomen worden, en beroept zich op den afstand van het stoomschip *Spombing* en op het voorgevallene met de muntplaatjes, waarbij men eene wet des lands heeft voorbijgezien.

Hij gelooft dat er betere weg nopens de koloniale bijdragen wase te volgen geweest. Niettegenstaande deze bezwaren heeft hij toch enige redenen om waarschijnlijk voor te stemmen. Hij erkent toch, dat de Regering, door de afschaffing van den accijns op het gemaal, thans in een moeilijken toestand verkeert. Het door haar eerst voorgestelde equivalent was nu aan gewichtige bezwaren onderhevig, daar ook de gemeenten die het voorbeeld van het Rijk volgden, het getal opcenten op de directe belastingen tot het toegelaten maximum hebben gebracht. De Regering kon ditmaal moeilijk op een ander equivalent bedacht zijn. Ten andere wil hij zelfs den schijn vermijden dat hij de Regering wenscht te bemoeijelijken. Hij herinnert hierbij aan het beginsel waaraan men zich vroeger vasthield alleen belastingen af te schaffen voor het bedrag der renten bespaard was.

De bekende voorsteller, waren in 1853 en 1854 aanlij beginsel getrouw gebleven. De Reg. is echter bij de afschaffing van het gemaal veel verder gegaan. Die stap moede eene hooge politieke wijsheid geweest zijn, hij heeft dien als een financieel waagstuk beschouwd. Hij betreurt het nu, dat men aan de afschaffing van de accijnsen op de brandstoffen niet de voorkeur heeft gegeven; maar dat neemt niet weg, dat hij den schijn vermijden wil, alsof hij, die een der voorstellers was, uit dien hoofde de Regering bestrijft.

De groote vraag, waarop het hier aankomt, is deze: of er voor 1856 een dadelijk en dreigend gevaar voor een te kort betaalt. Dat is het geval niet, vooral als hij het op de waarschijnlijk niet uit te geven renten der sobatistiek-jetten en op de nog voorhanden aansienlijke geldsommen.

Het gevaar ligt dus alleen in het verkeerde beginsel waarvan men uitgaat. Uit dien hoofde hield hij er toe over ditmaal de wet der middelen aan te nemen, maar het zal de laatste keer zijn, zoo er meer dan 14½ miljoen door de O. L. geldmiddelen moet worden bijgedragen.

Daarna hebben nog het woord gevoerd de heeren Groen van Prinsterer, Reinders, van Bosse, van Hoëvell, van Goltstein, de Brauw, de Minister van Buitenlandsche Zaken, Sloet tot Oldhuis en van Eck.

Met 33 tegen 22 stemmen werd besloten tot het houden van eene avondzitting ten 7½ ure.

's Gravenhage, 18 December.

Het Staatsblad no 188 bevat het besluit van den 12den December 1855, waarbij het aan de Knaalutte (Overijssel) gevestigde kantoor, alsmede het kantoor te Laagsche-paal worden opgevestigd voor den doorvoer van ongeleschten klinkkalk.

Z. M. heeft de heer C. D. Tilenius Kruijthoff benoemd tot rentmeester van Zijner Majesteits particuliere domeinen, kantoor Schiedam, in plaats van den heer G. ten Sande, eervol ontslagen.

Z. M. heeft benoemd tot commissaris van politie te Amsterdam, Mr. B. L. R. Termaat, thans eerste commissaris van politie te Arnhem, en tot regter in de arrondissement-regtbank te Rotterdam, Mr. J. Pols, advocaat te 's Gravenhage.

Bij besluit van den 16 December jl. no. 56 heeft Z. M. goedgevonden aan Jhr. T. A. M. A. van Andringa de Kempenaar op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen als burgemeester van de gemeente het Bildt, onder dankbetuiging voor de vele en langdurige diensten aan den lande bewezen.

Z. Exc. de heer Pahud, Minister van Kolonien, zal morgen een groot diner geven.

Heden zal de heer de Lom de Berg andermaal voor den regter-commissaris uit den Hoogen Raad, den heer Mr. Gerardus, ondervraagd worden. De twee, laatstelijk in deze zaak gehoorde getuigen, waren de heeren gemeente-ontvanger en kantonregter van Venlo.

* **Schiedam**, 18 December. In de zitting van den Gemeenteraad alhier van gisteren avond, is o. a.

1o. ingekomen eene kennisgeving dat Z. M. heeft goedgekeurd de vroegere raadsbesluiten tot afschaffing van den accijnz op het gemaal en van het marktgeld op de aard-appelen; alsmede dat goedgekeurd zijn de resolutien nopens de verhooging van opcenten op de grond- en personele belasting;

2o. is ontvangen eene resolutie van Gedep. Staten, houdende verdraging tot het einde der maand Februarij aanst. van de goedkeuring van het ontwerp tot heffing eener directe belasting op het inkomen der inwoners;

3o. Is langdurig beraadslaagd over de missive van den commissaris des Konings ten geleide van het adres van ingezetenen dezer gemeente, houdende bezwaren tegen de verordeningen, nopens de heffing en de invordering der bedoelde directe belasting. In het begin der zitting is nog een nieuw adres ontvangen, waarbij weder 119 personen de in het eerste adres vervatte bezwaren ondersteunen. Elk der punten, in de adressen vervat, is afzonderlijk behandeld. Reeds acht dier punten zijn afgedaan maar, bij het ver gevorderde uur, is de voortzetting dezer discussie tot eene volgende zitting verdaagd. De voorgestelde antwoorden op de bezwaren in de adressen gemaakt, zijn telkens met eene meerderheid van 9 tegen 5 stemmen aangenomen, zoodat de groote meerderheid van den Raad, bij de vroeger door haar genomen besluiten, is blijven volharden;

4o. In den loop dezer zitting is, op voorstel van den heer Roelants, besloten, om tot eene algemeene herziening van de bezoldiging van de mindere gemeente-ambtenaren over te gaan. De grond tot dit besluit was hierin gelegen, dat bij herhaling aan sommige ambtenaren, zooals agenten van politie, ambtenaren der belastingen, gratificatiën of toelagen waren verstrekt, uit hoofde van den hoogen prijs der levensmiddelen. Ten gevolge daarvan houden de aanvragen van andere ambtenaren aan. De raad heeft het dus doelmatig geoordeeld voor het vervolg de voorkeur te geven aan eene algemeene herziening der tractementen van de mindere ambtenaren, dan daartoe telkenmale, bij wege van gratificatie, te besluiten en het dan partieel te doen.

Twée regerende Huizen het Koninklijke der Nederlanden en het Hertogelijke van Nassau, vierden den 17den dezer, den zeshonderdsten gedenkdag van een merkwaardig feit in hunne geschiedenis.

De broeders, Otto I, stamvader van het eerstgenoemde en Walram II, die van het laatstgemelde, zoons van Hendrik II, graaf van Nassau, hebben, na eene gemeenschappelijke regering van eenige jaren, de vaderlijke nalatenschap onder elkander gedeeld en zijn afzonderlijk regerende Vorsten geworden, bij Akte van scheiding van den 17den December 1255.

Zes schiedsregters, drie aan elke zijde, hadden op heider uitnoodiging, de nalatenschap in twee deelen van gelijke waarde gesplitst. De rivier de Lahn werd als scheidlinie aangenomen. Enkele eigendommen, onder welke de burg Nassau, ook het wapen, bleven in gemeenschap. Volgens het regt dier tijden had de jongste der broeders Otto, de keuze. Hij nam het deel behoorden te Lahn.

De bezittingen der Graven van Nassau moeten haren oorsprong gehad hebben in het gouwgrafschap Kunigensundra; hetwelk de voorouders van deze, de Graven van Laurenburg, lang bekleed hebben, daarop leenen en welhaast erfelijke leenen geworden zijn. Zij zijn van lieverlede toegenomen langs de beide oevers der Lahn en verder. Onder de negen-en-veertigjarige regering van den stamvader der beide Huizen, Hendrik II, waren zij door huwelijken, nalatenschappen en koop zeer aanzienlijk geworden.

De Grootvader (Ruprecht II) van dezen Hendrik II is de laatste, die zich van Laurenburg noemt (in 1158) en de eerste, die den naam van Nassau draagt (in 1160). Hij

ontleende dezen aan zijn slot, dat door zijn grootvader en diens broeder, bij het stadje van dien naam, aan de Lahn, een uur of wat beneden het stamslot Laurenburg, in 1101 gebouwd was. De overblijfsels der beide burgen maken nog de schilderachtige bekrooning uit van twee bergtoppen.

Sedert de gemelde scheidung zijn de beide geslachten, in rechte lijnen, zes eeuwen lang, naast elkander, blijven bestaan; en ook thans nog geven gelukkig opgroeiende spruiten aan beide gelijke vooruitzichten op eene voortdurende bloei, in de aanschouwing van welken wij hopen, dat onze naneven zich nog lang zullen mogen verheugen.

De doorluchtige telg, dien wij binnen onze muren, onder de voortreffelijkste leiding, zich zoo gelukkig zien ontwikkelen, is het achttiende geslacht na Otto I, langs de volgende linie: 1) Hendrik I van Nassau-Dillenburg; 2) Otto II; 3) Johan I; 4) Engelbert I (gest. en begr. te Breda); 5) Johan IV; 6) Johan V; 7) Willem de Oude; 8) Johan VI de Oude van N.-Katenellbogen (broeder van onzen Prins Willem I); 9) Ernst Kazimir van N. Dietz; 10) Willem Frederik; 11) Hendrik Kasimir; 12) Johan Willem Friso, Prins van Oranje; 13) Karel Hendrik Friso, als stadhouder Willem IV; 14) Willem V; 15) Frederik Willem, als Koning Willem I; 16) Willem II; 17) Willem III; 18) Willem Nikolaas Alexander Frederik Karel Hendrik, Prins van Oranje. (Leidsche Ct.)

Leijden, 17 Dec. Heden promoveerden alhier tot doctoren in de rechten, de heeren J. C. du Pui, van Leijden na verdediging van eene dis. Jurid. Inaug. continens *comparationem loci de legatis, juris hodierni cum specimine cod. civ. anni 1820 et codice grudovico anni 1809*; en H. van Harencarspel, van Nijmegen na verdediging van theses *juridicae inaugurales*: beide promotien waren pri-vaat.

Rotterdam, 15 Dec. Directeuren der hier ter stele gevestigde Zuid-Hollandsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen hebben in hunne jongste vergadering besloten te doen uitreiken: aan T. de Jong, voerende het Ned. kofschip *de Jonge Rinke*, de groote zilveren medaille en vijftig gulden om onder zijne equipage te verdeelen, voor het op den 25 Oct. ll. op zijne reis van Noorwegen naar Stavoren, bij stormachtig weder, met zijne eigene boot, redden der bemanning van het op zijde geworpen en in zinkenden staat verkeerende Ned. kofschip *Vrouw Martha*, gevoerd door P. v. d. Wiel, komende van Gothenburg en bestemd naar Londen, en hen in het Vie veilig aan wal te zetten; en aan J. Meuldijk, voerende de te Zwartewaal te huis behoorende vischhoeker *Hoop op Zegen*, de zilveren medaille voor het redden den 24 Augustus op 56° 3' NB. 18 Hollandsche mijlen van den wal, der equipage, bestaande uit vijf personen van de Noorweegsche smak *Björgine*, gevoerd door A. Olsen, geladen met steenkolen, te huis behoorende te Bergen, en hen veilig te Aberdeen aan wal te zetten. Ook zijn wederom aan weduwen van in zee omgekomen zeelieden onderstand uit het weldadig fonds verleend van wijlen Mevrouw Ida Maria de Raath.

— 17 Dec. Gisteren is in de kerken der Nederduitsch Gereformeerde gemeente alhier van den predikstoel mededeeling gedaan van een door den kerkeraad aan Z. M. gerigt verzoek, tot het bekomen van een veertienden predikant bij die gemeente.

Haarlem, 18 Dec. Gisteren is, volgens de *Haarl. Ct.*, de zak met brieven en papieren, met de daarin vervatte geldswaarde, die van het postkantoor alhier ontvreemd was, te dezer stede teruggevonden en teregt gebracht.

Groningen, 13 Dec. Door de kamer van koophandel is een adres gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarin het wenschelijke wordt betoogd van, en aangedrongen wordt op de weder invoering van regtbanken van koophandel.

— Het geheele getal kweekelingen van het instituut voor doofstommen alhier bedroeg op den 12 dezer 151 (81 jongens en 70 meisjes). Van dezen zijn gereformeerd 110, Israëlitisch 19, Roomsch-Catholijk 9, Evang.-Luthersche 5, Doopsgezinde 5 en Afgescheiden-Geref. 3.

Van de jongens leeren aan het instituut het bloermaken 20, schoenmaken 11, schrijnwerken 9, kuipen 8 en pettenmaken 2; en buiten het instituut het letterzetten 9, zeilmaken 3, kopersaai 1, borstelmaken 1 en zadelmaken 1; terwijl nog 16 jongens op geen ambacht zijn. — Van de meisjes leeren het naaien, borduren, enz. 53 en breiden 17.

— 16 Dec. Gisteren promoveerden alhier tot doctoren in de vroedkunde, de heeren J. F. P. Schönfeld, med. doct. te Nietap, en G. Stinstra, med. doct. te Arnhem, beide na het verdedigen van verloskundige stellingen.

Leeuwarden, 15 Dec. In de vergadering van den gemeenteraad van heden is ter tafel gebracht eene resolutie van heeren Ged. Staten, waarbij de gevraagde goedkeuring op het plan tot stichting van een beursgebouw, in de vergadering van 1 Dec. jl. gearresteerd, wordt geweigerd op grond der te groote kostbaarheid.

Hellevoetsluis, 15 Dec. Naar men verneemt, zal de kapt.-luit. ter zee A. E. Thierens, inspecteur over het loodswezen enz. in dit district, met 1 Januarij a. s. in die betrekking worden overgeplaatst naar Vlissingen.

PUBLIEKE VEILING VAN HUIZEN.

Notaris C. J. SCHIEFBAAN.

Een Huis en Erve aan de westzijde van de Gevulde gracht, R 364. f 500. Prov. koper P. H. Mesker.

Notaris F. M. SCHMOLCK.

Een Huis, Erf en Tuintje, aan de Noordzijde van de Amsterdamsche Veerkade, O 58. f 3000. Prov. koper A. van der Kroft.

Notaris J. BERVOETS.

No. 1. Een Huis, Erf en Tuin, aan den Zuidwal, U 12 en 13. f 1575. Prov. koper F. J. B. van Ellinkhuizen.
No. 2. Een Huis en Erve aan de Zuidzijde van de De-

blietstraat, U 298. f 900. Prov. koper G. van der Leeuw.
No. 3. Een Huis, Achterhuis, Erve en Bleekveld, aan de Westzijde van de Looijerstraat U. 267 f 900. Prov. koper G. Burggraaf.

No. 4. Een blok van twee Huizen en Erven, met Achterhuisje en een groot stuk grond, aan de Westzijde van de Lange Beestenmarkt V. 138 en 139 f 1300. Prov. koper E. B. Tak.

No. 5. Een blok van zes Huisjes en Erven, gelegen in eene gemeene poort, genaamd de Voorlezerspoort, aan de Westzijde van de Lange Beestenmarkt, U 132 tot en met 137 f 1275. Prov. koper G. van der Leeuw.

No. 1. Een Blok van vijf Huisjes en Erven, gelegen in de Pastoorspoort, uitkomende aan de Noordzijde van de Zuilingstraat. D. 141 tot en met 145. f 500, prov. koper J. P. C. van der Stijl.

No. 2. Een Winkelhuis en Erve, alsmede nog een Huisje en Erve, daarachter, aan de Noordzijde van de Zuilingstraat. D. 147 en 146. f 800, prov. koper J. P. C. van der Stijl.

No. 3. Een Huis, Erve en Plaats, in de Zuilingstraat. D. 148. f 650, prov. koper J. Linneweaver.

No. 1. Een Huis, Werkplaats, Erve en groote Plaats of Bleekveld aan den Zuidwal, U 26. f 1550; prov. koper G. van der Leeuw.

No. 2. Een Huis en Erve, aan de Oostzijde van de Bierstraat, O 217. f 625; prov. koper G. van der Leeuw.

Gunning van het Perceel

van den 10den dezer maand geveild.

Notaris J. BERVOETS.

De Stalhonderij, genaamd 't Vliegende Paard, met Haring, Koetshuis, drie afzonderlijke Stallingen en Mestput aan den waterkant, staande aan de Westzijde van het Smidswater, J. 137. f 14,200; koper W. Hagen qq.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fr. Schouwv., Donderdag, 17 December 6½ ure.
LA PROMISE, opéra comique en 3 actes; LE COUCHER D'UNE ETOILE, comédie en un acte.

228ste Nederlandsche Staats-Loterij

Uitgekomen Hooge Prijzen.

2e lijst 2e klasse.

No. 4148 f 2500; — 15876 en 12384 ieder f 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 18 December 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	62 3/8	7/16	3/8
Dito dito 1844.	3	73 3/4	—	—
Dito dito 1844.	4	92 3/4	7/8	7/8
O. I. L. 1844	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	—	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	128 1/2	—	—
BELGIE. certific.				
bij <i>Rotschild</i>	2 1/2	50 1/4	—	—
Russ. Bij <i>Hope</i>				
1798 en 1816	5	100 1/2	—	—
Dito 1823—1829 . . .	5	99 1/4	3/8	—
Insch. in Assign. . . .	6	—	—	—
Cert. van dito.	6	—	—	—
Neg. 1831—1833. . . .	5	79 3/4	—	—
<i>Hope en C.</i> 1840. . .	4	74	1/2	1/2
<i>Stieglitz</i>	4	73 3/8	—	—
dito 1854.	5	78 1/2	7/8	3/4
Nieuwe Engels.	4 1/2	86 1/4	—	—
POLEN. Certific. . . .	4	67	—	—
Aand. Lot. f. 500.				
SPANJE. Nieuwe	1 1/4	20 3/8	3/4	3/4
Buitenl.	3	39	1/4	1/4
Binnenl. 6/m.	3	33 5/8	7/8	7/8
Cert. Coup.		4 3/4	—	—
Amortisable.		7 1/4	7/16	3/8
PORTUG. Lond.	3	41 3/4	42	41 7/8
OOSTER. Metal.				
1816—1852.	5	63 3/4	64	—
Dito 1849—1854. . .	5	73 3/4	7/8	3/4
Dito Zilv. Nation. . .	5	67 1/8	5/16	3/16
Dito 1847—1852. . .	2 1/2	32 7/8	33 1/16	—
PRUIS. Lot. 1854. . . .	3 1/2	—	—	—
BRAZ. Lond. 1824. . . .	5	—	—	—
PERU	4 1/2	—	—	—
MEXICO	3	18 1/8	—	—
GREN.	2 3/4	19 1/8	1/4	—
Uitgestelde.		6 3/4	—	—
ECUAD. Lond.		3 1/2	—	—
VENEZ.	4	26	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	11 1/16	—	—

Beurs onveranderd. Spanje merkbaar hooger met veel koopers.

LONDEN, heden.
Eng. geconsolid. 3 pCt. 88 3/4 a —
Spanje. 1 1/4 " 21 1/4 a —
Mexico 3 " 19 5/8 a —

PARIJS, heden.
Fransche certific. 4 1/2 pCt. fr. —
Spanje 3 " 85
— 1 1/4 " 21

WEENEN, 17 Dec.
Metalliek 5 pCt. 74 1/2
Nationaal 5 " 71 1/2
Wissel London 10 4/4
Zilver 11

Geprint bij G. H. VAN NISSEN, Jr. te 's Gravenhage.